

Savings and Investment

ปีที่ 3 ฉบับที่ 50 ประจำเดือนมิถุนายน 2559

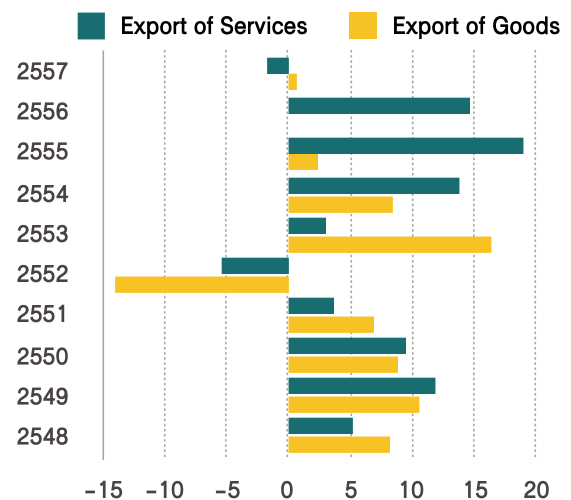
การส่งออกภาคบริการของไทย

กุลนิดา แวรวิวงศ์

ทิศทางเศรษฐกิจโลกเปลี่ยนแปลงไปตามวิวัฒนาการความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและการสื่อสารที่ไร้พรมแดน ทำให้ภาคบริการเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการสร้างรายได้และการเติบโตของเศรษฐกิจโลกเพิ่มขึ้น นับตั้งแต่หลังเกิดวิกฤตการเงินโลกปี 2551¹ มูลค่าการค้าระหว่างประเทศของโลกมีการขยายตัวลดลง ทำให้การฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกในรอบนี้ถูกขับเคลื่อนด้วยภาคบริการ อย่างประเทศสหรัฐอเมริกาที่เศรษฐกิจฟื้นตัวอย่างเห็นได้ชัดจากการใช้จ่ายของชาวอเมริกันวัยเกษียณที่เน้นหนักไปที่ภาคบริการ ทำให้หลายประเทศทั่วโลกหันมาให้ความสำคัญกับการค้าบริการมากขึ้น โดยการส่งออกบริการในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็น Modern Services คือ การให้บริการที่เน้นเทคโนโลยีสารสนเทศและใช้ทักษะแรงงานขั้นสูง เช่น บริการด้านการเงินการธนาคาร โทรคมนาคม ลิขสิทธิ์ทางปัญญา เทคโนโลยีและสารสนเทศ เป็นต้น เพราะสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่เศรษฐกิจได้อย่างมหาศาล แต่การส่งออกบริการในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่จะเป็นด้านการท่องเที่ยวซึ่งรวมการค้าปลีกและค้าส่ง โรงแรม และร้านอาหารด้วย มีลักษณะเป็น Traditional Services คือ ไม่เน้นการใช้เทคโนโลยี แต่เน้นใช้แรงงานทักษะต่ำในการให้บริการ ซึ่งการบริการประเภทนี้ไม่สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่เศรษฐกิจมากนัก (วินัสยา, 2558)²

สำหรับประเทศไทย เมื่อพิจารณาอัตราการเติบโตต่อปีของการส่งออกสินค้าและบริการ (จากภาพด้านขวา³) พบว่าอัตราการขยายตัวของการส่งออกในภาคบริการเพิ่มขึ้นมากกว่าการส่งออกสินค้า โดยเฉพาะการท่องเที่ยว (Traditional Services) ซึ่งยังไม่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเศรษฐกิจไทย

มากนัก เพราะผลิตภาพแรงงานในภาคบริการของไทยยังอยู่ในระดับต่ำ ขาดทักษะทางด้านภาษาและความรู้ด้าน IT อีกทั้งไทยยังมีกฎระเบียบและนโยบายที่เป็นอุปสรรคการลงทุนในภาคบริการ ทำให้การไหลเข้าของเทคโนโลยีมีอย่างจำกัด ดังนั้นหากเราต้องการสร้างรายได้เพิ่มขึ้นจากการค้าบริการ Modern Services เราสามารถศึกษาแนวทางการส่งเสริมได้จากประเทศสิงคโปร์ เพราะสิงคโปร์เป็นประเทศที่เปิดเสรีการค้าการลงทุนมานาน

¹ คอลัมน์เศรษฐกิจสดร้อนพจนกร หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ฉบับวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2558

² วินัสยา สุริยาธนิษฐ์, ภาคบริการ แรงขับเคลื่อนใหม่ของระบบเศรษฐกิจไทย? ธนาคารแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2558

³ ข้อมูลสถิติบัญชีประชาชาติจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

และปัจจุบันได้ก้าวขึ้นสู่การเป็นผู้นำทางด้านเศรษฐกิจและธุรกิจทั้งในระดับอาเซียนและระดับโลก โดยเฉพาะสาขาบริการทางการเงินการธนาคาร⁴ ด้วยระบบการบริหารจัดการที่เป็นมาตรฐานสากล ค่าเงินมีความเสถียรภาพสูง ทำให้สิงคโปร์เป็นศูนย์กลางทาง การเงินที่สำคัญของโลก รวมถึงมีความเชี่ยวชาญในธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศ และโทรคมนาคม การค้าปลีก และขนส่งโลจิสติกส์

สิงคโปร์มีการจัดตั้งหน่วยงานภาครัฐหลายแห่งเพื่อให้ความช่วยเหลือและหาแนวทางในการส่งเสริมส่งออกบริการ เช่น 1) International Enterprise Singapore (IE) เป็นหน่วยงานในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น โครงการ The Exporter Development Programmes ซึ่งเป็นการสนับสนุนจัดอบรม Local SMEs ให้เติบโตกลายเป็นผู้ส่งออก โครงการ International Marketing Activities Programme ซึ่งจะจัดงาน Tradeshow เพื่อให้ผู้ประกอบการมีโอกาสหาช่องทางเข้าถึงตลาดต่างประเทศ 2) SPRING Singapore เป็นหน่วยงานที่ช่วยพัฒนานวัตกรรมและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับ SMEs ทั้งด้านการเงิน เทคโนโลยี และหาช่องทางในการเข้าถึงตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ และ 3) The Media Development Authority (MDA) เป็นหน่วยงานที่ช่วยพัฒนาอุตสาหกรรมสื่อให้เติบโตในระดับโลก เช่น ภาพยนตร์ รายการโทรทัศน์ วิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ เพลง เกมส์ และดิจิทัลมีเดีย เป็นต้น

นอกจากนี้ รัฐบาลสิงคโปร์ยังมีมาตรการสนับสนุนธุรกิจส่งออกบริการ ดังนี้

1. เงินสนับสนุนโครงการ (เงินให้เปล่า (Grants) / กองทุน (Funds))

1.1 Market Readiness Assistance (MRA) Grant ให้เงินทุนสนับสนุนในด้าน Oversea Market Set-up, Business Partners และ Market Promotion

1.2 Trade Agency IE Singapore's Grant เดิมรัฐให้เงินอุดหนุนร้อยละ 50 ของต้นทุนทั้งหมด แต่เพื่อสนับสนุนให้ธุรกิจบริการสามารถส่งออกไปยังต่างประเทศเพิ่มขึ้น รัฐจึงเพิ่มเงินอุดหนุนเป็นร้อยละ 70 เป็นเวลา 3 ปี

2. การสนับสนุนทางการเงิน

2.1 Loan Insurance Scheme (LIS) เป็นความร่วมมือกันระหว่าง IE Singapore และ Spring Singapore

2.2 Internationalization Finance Scheme (IFS) ให้ความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อขยายกิจการไปยังตลาดต่างประเทศ เช่น โครงการ IE Singapore's global Company partnership program

2.3 Trade Credit Insurance Scheme (TCIS) โดย IE Singapore เป็นผู้สนับสนุน

3. สิทธิประโยชน์ทางภาษี

3.1 ภาษีสินค้าและบริการ (Goods and Services Tax: GST) อัตราร้อยละ 0 สำหรับการส่งออกสินค้า และการให้บริการระหว่างประเทศ โดยยกเว้นบริการบางสาขา ได้แก่ บริการการเงิน การขายหรือเช่าสินทรัพย์เพื่อการอยู่อาศัย รวมถึงทองและโลหะมีค่า เป็นต้น

3.2 การอนุญาตให้ผู้ประกอบการพักชำระ (Suspend) ภาษี GST สำหรับสินค้านำเข้าในกรณีที่มีการส่งออกสินค้าดังกล่าวเป็นส่วนใหญ่

3.3 การขยายฐานภาษี GST ร้อยละ 0 สำหรับเรือและวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง

3.4 การลดหย่อนภาษี GST สำหรับวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่นำเข้ามาเพื่อใช้ในการทดลอง

⁴ แกะรอยโมเดล “สิงคโปร์” ผู้นำแห่งอาเซียน; SCB Economic Intelligence Center (EIC)

3.5 การชะลอ (Deferment) การจ่ายภาษี GST สำหรับผู้จดทะเบียนจนกว่าจะได้รับเงินภาษีดังกล่าวคืนในแต่ละรอบ

3.6 กระบวนการควบกิจการและเข้าซื้อกิจการ (Mergers and Acquisitions) เช่น เพิ่มการลดหย่อนภาษีสำหรับการซื้อเข้ากิจการจากร้อยละ 5 มาเป็นร้อยละ 25 ของมูลค่าการเข้าซื้อกิจการทั้งหมด

3.7 The Double Tax Deduction for Internationalization (DTD_i) หักภาษี 2 เท่า สำหรับค่าใช้จ่ายในการขยายตลาดและกิจกรรมการพัฒนาและการลงทุน

4. การสร้างเสริมศักยภาพของธุรกิจและบุคลากร

4.1 Capability Development Grant สนับสนุนเงินอุดหนุนในรูปแบบให้เปล่าเพื่อให้ SMEs ใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ในการบริหารจัดการธุรกิจและพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของธุรกิจ SMEs

4.2 สร้างความร่วมมือระหว่าง SMEs กับบริษัทขนาดใหญ่ จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และการปฏิบัติงานที่ดี (Best Practices) รวมถึงการร่วมทุนพัฒนานวัตกรรมและการทดลองด้านเทคโนโลยี

4.3 Initiatives in New Technology (INTECH) ภาครัฐสนับสนุนเงินให้เปล่าเพื่อส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ และ การวิจัยและพัฒนา

4.4 Research Incentive Scheme for Companies (RISC) ภาครัฐสนับสนุนเงินให้เปล่ากับธุรกิจบริการเพื่อพัฒนาขีดความสามารถด้าน R&D

5. สิทธิประโยชน์อื่น ๆ

การจ้างงานแรงงานต่างชาติสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพระดับ Professionals และ Skilled workers จะต้องออกใบอนุญาตทำงานในประเทศ Employment Pass ซึ่งนายจ้างสามารถจ้างแรงงานผู้มีความรู้ความสามารถเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ได้โดยจะไม่มีข้อจำกัดในเรื่องสัดส่วนการจ้างงาน

จากที่กล่าวมา ทำให้เราเห็นว่าประเทศสิงคโปร์มีมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนธุรกิจบริการทั้งในและต่างประเทศอย่างเต็มที่ ภาครัฐและภาคธุรกิจร่วมมือกันอย่างจริงจัง ส่งผลให้สิงคโปร์สามารถบรรลุเป้าหมายในการเป็นศูนย์กลางการค้าภาคบริการในระดับเอเชียและในระดับโลกได้อย่างง่ายดาย ทั้งนี้ หากไทยนำมาตรการสนับสนุนการส่งออกบริการจากสิงคโปร์มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของไทย เชื่อได้ว่า ผลภาพแรงงานจะถูกพัฒนาไปอีกขั้นเป็นแรงงานที่มีทักษะสูง สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศเพิ่มขึ้น จนทำให้การค้าบริการเป็น Modern Services ที่จะเป็นเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยให้เติบโตอย่างยั่งยืน ■

